

NIEUWE PROFESSIONELE IMPULSEN

Professioneel videofilmen met de digitale fotocamera is gemeengoed geworden. Dit zowel voor reportages en tv-series als (35 mm) films en creatief. De schare filmers met praktisch opgetuigde camera's groeit en recent zijn er twee belangrijke nieuwe impulsen bij gekomen.

 Ulco Schuurmans

De impulsen waar over gesproken wordt zijn de high-end modellen van Canon, Nikon en Sony, maar ook de komst van de professionele videofilmende spiegelloze systeemcamera. Daarnaast is er een interessante groei van accessoires voor de videopraktijk. De komst van de op groot sensorformaat (semi 35 mm) videofilmende spiegelreflexcamera's van Canon, Nikon en andere fabrikanten bracht een ware videorevolutie teweeg, die rustte op drie belangrijke peilers: 1: Creativiteit met de verwisselbare objectieven, instellingen en accessoires van de spiegelreflexcamera. 2: Het ware Full Frame filmgevoel met de magische geringe dieptescherpte, cinemakleurstelling en frame-rate. En 3: echt Nederlands, tegen een fractie van de kosten die voor een cinemacorder betaald moet worden.

Ook Full HD (1920 x 1080 i/p op 24, 25 en 50 fps) en 720P werden gewoon standaard. Na de full frame CMOS-sensoren volgden de kleinere APS-C beeldchips die meestal nog een flink stuk meer oppervlak bieden dan een ½ inch videosensor in een camcorder. Aantrekkelijk geprijsd, onopvallend, veel mogelijkheden en expandable. Ook de markt voor compactcamera's kreeg serieuze Full HD videoallures. Het enige lastige was en is nu nog dat voor echt handig en professioneel videofilmen de fotocamera flink aangekleed dient te worden met rigs / handgrepen, zoekerschacht en viewer, instelaccessoires en geluidsapparatuur. Indrukwekkend om te zien, maar niet altijd even praktisch. Niettemin heeft zich om deze optuigaccessoires een complete

industrie ontwikkeld die voortdurend meer ergonomische oplossingen tegen dalende prijzen aanbiedt.

NIEUWE IMPULSEN

Kritische cameramensen vonden dat video op een digitale fotocamera toch iets van 'erbij' was. Oorspronkelijk toch ontworpen voor foto namelijk, en video (hoe kwalitatief goed ook) bleef een soort bijwagen. Er kwam zelfs een tegenactie opgang met camcorders waarop verwisselbare foto-objectieven en accessoires passen. De opvatting is bij de meer professionele uitvoeringen van digitale fotocamera's inmiddels verdwenen. Er verschijnen specificaties zoals het toepassen van tijdcode, handmatige volumeregeling bij audio, optimale continue AF-scherpstelling, kantelbare displays, 24 bps cinema, (draadloze) netwerkverbindingen en een robuuste uitvoering. Tevens sensoren met nog meer en grotere photosites plus hoogwaardige A/D-converteren en beeldprocessors. Een aantal modellen kan ook nog een (ruwe) voormontage en het markeren van scènes uitvoeren. En relatief nieuw zijn de verbeterde optische beeldstabilisatoren waarmee de cameraman zelfs kan wandelen. Daarmee ontstaat een videocamera van formaat. Een belangrijke tweede impuls zijn de systeemcamera's. Die hebben weliswaar geen spiegel en reflexhuis met zoeker, maar wel alle wisselobjectieven en creatieve accessoires van de DSLR. Fabrikanten zoals Panasonic, Sony, Fujifilm en Olympus hebben veel geïnvesteerd in de professionele uitvoering van in Full HD opnemende camera's.

MOGELIJKHEDEN

De videofilmdende full frame DSLR is en blijft het tool of the trade voor de veeleisende videofilmer. Zeker als de echte hoogwaardige 35 mm filmlook wordt nagestreefd. Wie geen cinema ambieert is een stuk voordeliger uit met semi-professionele APS-C-modellen. De beeldsensor is groter en lichtgevoeliger dan menig camcorder in een veel duurdere prijsklasse. En de objectieven en accessoires zijn voordeliger. De professionele systeemcamera zal de camjo of fotojournalist aanspreken. Lekker compact, minder opvallend, toch vrijwel alle mogelijkheden van de DSLR en met een ongeveer gelijkwaardige beeldkwaliteit. Wat minder geschikt voor documentaires en films, maar prima voor interviews. De zogenaamde edelcompact vormt een ander verhaal. Dit type camera van o.a. Fujifilm en Canon is speciaal ontworpen om het allerhoogste fotoniveau in een compactcamera onder te brengen. Daarbij doen de edelcompacts niet onder voor een middenklasse tot topklasse DSLR of systeemcamera. Zij zijn daarom heel erg in trek als tweede (semi-)procamera. De edelcompact kan dikwijls ook aardig in Full HD videofilmen, maar blijft qua mogelijkheden achter bij de systeemcamera en DSLR.

OIS, STATIEF OF RIG?

Iedereen weet dat videofilmen vanaf statief de meest stabiele beelden geeft, maar dat is met name bij reportagewerk en een krappe bewegingsruimte niet altijd even handig. De recente ontwikkelingen bij de optische beeldstabilisatie (OIS) stemmen

tot vreugde. De correcties voor camerabewegingen in zowel het horizontale als verticale vlak zijn dermate goed geworden dat de cameraman gewoon met het toestel filmend in de hand kan wandelen. En mocht er nog een vleugje bewegingsonrust in zitten dan haalt een stabilisatiefilter van de montagesoftware dat er wel uit. De videofilmdende digitale fotocamera op een driepootstatief staat als een rots. Wel zijn wat voorzieningen vereist om 'm comfortabel te kunnen bedienen. Een statiefpook, hulpmiddelen voor de scherpstelling en het zoomen, waterpas, een zoekerschacht (al dan niet met vergrotende loep over het LCD-schermpje) en/of een externe viewer. Steeds meer moderne statieven houden rekening met het bevestigen van een videofilmdende digitale fotocamera en de bijbehorende accessoires. Bij de borst- en zwevende statieven ligt de overgang naar de rig. Een borst/schouderstatief in kale vorm is geschikt voor de kleinere camera's waarbij weinig extra accessoires gebruikt worden. Voor het neutraliseren van de bewegingen van de cameraman helpt een contragewicht of gyroscoop nog eens extra bij de al aanwezige OIS.

Zodra er meer gestuurd en bevestigd dient te worden komt de professionele rig in aanmerking. Deze voorziet zowel in de handgrepen en steun als handige bevestigingsrails voor accessoires en hulpmiddelen voor het instellen. De huidige evolutie bij de rigs betreft met name de flexibiliteit, af te stemmen op de eigen cameramaat en het gebruikersdoel, plus een stevige prijsverlaging. Het is vaak verrassend wat je al voor een paar honderd euro aan comfort en accuratesse in huis krijgt. Inmiddels zijn er ook al rijdende minidollies voor videofilmdende fotocamera's op de markt gekomen. Daarmee zijn verrassend goede rijdende-camera-opnamen te maken. Voor het heen en weer schuiven van de camera is er de slider(-rig).

SPECIALE VIDEO-OBJECTIEVEN

Een belangrijk deel van de aantrekkingskracht van de videofilmdende DSLR- of systeemcamera berust op de ruime keuze aan

vriendelijk geprijsde wisselobjectieven. Zelfs bij de full frame-uitvoering. Dat is voor de doorsnee pro-camcorder niet voorhanden of kost een vermogen. Er kleeft echter wel een nadeel aan de inzet van foto-objectieven voor video: het bedieningsgevoel is anders. De handmatige bediening (slag) van de instellingen voor scherpstellen en zoomen heeft een andere slag en een zoommotor ontbreekt doorgaans. Ook kan de cameraman zonder hulpmiddelen die zijn bevestigd op een rig minder makkelijk bij de instellingen. Om dit nadeel te ondervangen brengen de camerafabrikanten speciale video-objectieven uit die zich ongeveer net zo gedragen als het zoomobjectief van de camcorder. Een nieuwe trend is het aanbrengen van extra bedieningstoetsen voor video op de handgreep of body van de camera zelf. Video-objectieven voor de filmende DSLR of systeemcamera zijn in de meeste gevallen zoomobjectieven in de reeks 24/28 mm groot-hoek tot 100-300 mm telelens. Voorzichtig verschijnen er nu ook lichtsterke primelenses met een vast brandpunt.

MICROFOONS EN FIELDRECORDERS

Het geluid was niet de sterkste kant van de eerdere generaties videofilmende fotocamera's. De ingebouwde microfoons waren eerst gewoon monotypen en later kwam stereo tot semi 5.1 surround aan toe. Microfoons in de camerabody pikken al snel ongewenste bedienings- of motorgeluiden op en vallen niet echt te richten. Dan komt de externe microfoon in het vizier. Ook hier een zwak punt: er past geen XLR-plug op de body en dan wordt het de iele 3.5 mm mini-jack. Inmiddels zijn er verbeteringen gekomen. Als eerste is het nu bij meerdere cameramodellen mogelijk om het volume handmatig te regelen. Waar dat niet mogelijk is plaatst de gebruiker een interfacekastje met XLR-connectoren erop (bijvoorbeeld van Beachtek) onder de camera. Een andere optie is een fieldrecorder met diezelfde aansluitingen of eigen betere interne microfoons. De veldrecorder past naar keuze in de accessoireschoen of via de statiefaansluiting onder op het camerahuis. Externe microfoons voor digitale fotobody's

worden zowel door de camerafabrikanten zelf als derde partijen (bijvoorbeeld RØDE, Sennheiser en Beijerdynamic) ontwikkeld in richtmicrofoon- of stereo-uitvoering. Deze microfoons zijn beperkt regelbaar qua volume en ruisfiltering en/of het tonenbereik.

Een aparte tak van microfoonsoort vormen de zeer compacte draadloze dasspeldsystemen. Deze zijn geschikt voor interviews, panelsessies en lopende of actiecommentaren. O.a. leverbaar van Sennheiser, Samson en Shure. Een losse fieldrecorder biedt een betere interne geluidsbewerking en -opslag. Bij het gescheiden opnemen van beeld en geluid is er uiteraard wel een synchronisatieprobleem. Dat valt tijdens de montage met een software plug-in zoals Plural Eyes echter goed op te lossen. Hoogwaardige fieldrecorders voor het gebruik op videofilmende fotocamera's worden o.a. geleverd door Olympus, Fostex, Sony, Zoom, Tascam, Mackie Motu en Kenwood.

ZOEKERSCHACHTEN EN VIEWERS

Nets als bij de camcorder valt het (uitklapbare of vaste) Live View LCD-scherm bij veel invallend licht en een grotere afstand tot het oog minder goed tot nauwelijks te zien. OLED heeft dit wel aanmerkelijk verbeterd, maar prettig is het nog altijd niet. En het door de zoeker zelf kijken is alleen mogelijk bij halfdoorlatende spiegels of een elektronisch type. Voor dit probleem zijn er twee oplossingen. Als eerste de zoekerschacht of viewfinder. Dat kan al een brede zwarte rand om het beeldscherm zijn. Beter is een complete schacht die over het LCD-scherm klemt of via de accessoireschoen bevestigd wordt. Aan de zoekerschacht kan tevens een vergrotend oculair als extra focusseerhulp bevestigd worden. De tweede oplossing is op een rigarm of het in de accessoireschoen plaatsen van een grotere afgeschermd viewer (Electronic View Finder of minimonitor). Dan heb je als cameraman meteen een beter instelbeeld. De EVF wordt o.a. door Zacuto ook gecombineerd met een korte zoekerschacht en instelloep.

INSTELHULPMIDDELEN

Een van de beperkingen bij een 'kale' videofilmende fotocamera vormt het t.o.v. een camcorder lastige bedienen van de scherpstelling, zoom en het diafragma. Je kunt er door de lokalisatie minder goed bij en de kans bestaat op schokken en storende bijgeluiden. Op een aantal speciaal voor videodoeleinden ontwikkelde objectieven en handgrepen op de body is dit euvel deels al ondervangen. In de andere gevallen wordt het aankleden met hulpmiddelen op de rig of andere camerabeugel. Hierbij gaat het doorgaans om tandbeugelconstructies die in de desbetreffende objectiefringen grijpen. Vooral bij het handmatig zoomen en scherpstellen (Follow Focus) een waar gemak. Bij de nieuwste ontwikkelingen worden deze hulpaccessoires steeds compacter, nauwkeuriger en fraaier gestileerd.

MONTEREN

De meeste door videofilmende fotocamera's weggeschreven videobestanden zijn rechtstreeks in te lezen door de NLE-pakketten zoals Adobe Premiere Pro, Apple FinalCut Pro X en 7, Sony Vegas en Avid Media Composer. In een aantal gevallen kunnen de meer buitenissige AVHD-, MOV- en MVC (3D)-bestanden een probleem geven. Daarvoor zijn echter plug-ins en aangepaste camerascripts beschikbaar. Het monteren in HIREs of SD gaat identiek als met de door camcorders geschoten AV-files. In geval van apart opgenomen geluid dit synchroniseren aan de hand van de plug-in Plural Eyes of Slate-toon. De opnameduur door de camera in Full HD en SD is doorgaans beperkt tot ruim 29 minuten. Vanaf 30 moet er namelijk een extra invoerheffing als camcorder betaald worden.

OOK IN 3D?

Zet twee full frame videofilmende DSLR's uitgelijnd op een rig en er ontstaat de hoogste 3D-kwaliteit. Goed statisch te gebruiken, maar handig is het allemaal niet. Het aantal DSLR- en systeemcamera's dat ook stereoscopisch kan filmen groeit gestaag. Voor dit opnemen in 3D is dan wel een special objectief of adapter met een dubbellens constructie nodig. Een beperking vormt die ene beeldchip in de camera. Bij 3D-video wordt de resolutie in de ene helft voor het linker en de andere helft voor het rechter oog verdeeld. Dit kan ten koste gaan van de Full HD-kwaliteit. Bijvoorbeeld 720P of erger nog, maar net dik 500 beeldlijnen. Op amateurniveau zijn er inmiddels compacts met twee objectieven en beeldsensoren beschikbaar. Het wachten is nog op de professionele variant.

Het videofilmen met de digitale fotocamera is een echte professionele loot aan de industrietak video geworden. De veelzijdige creativiteit, 35 mm look en het voordeel van twee apparaten in één toestel vormen de grote trekkers. Door de genoemde nieuwe impulsen zijn een aantal belangrijke beperkingen bij het gebruiksgemak voor de videoprofessionaal deels vervallen. ■